

Handläggare
Gunnela Börjes
Telefon: 08-508 22 000

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2016-09-22

Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

2014 års upphandlingsdirektiv utgör inte ett hinder för att Sverige ska kunna ratificera Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 94. Utredningen fastslår att en ratificering dock inte innebär en utvidgning av det befintliga utrymmet att ställa arbetsrättsliga villkor i offentliga upphandlingar. Förvaltningen ställer sig positivt till utredningens förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Ärendet behandlas i förvaltningsgrupp 13 september 2016.

Ärendet

Utredningen har dels utrett förutsättningen för en svensk ratifikation av ILO konvention nr 94, dels göra en internationell jämförelse av användningen av sociala villkor vid offentlig upphandling. Arbetsklausulerna anger villkor som tillförsäkrar lön, arbetstid och övriga villkor. Utredningen fastslår att det är förenligt med konventionen att ställa krav på en kollektivavtalad minimilön i arbetsklausulerna, så länge den motsvarar den lägsta lön som gäller för arbete av samma art, så kallad normalnivå. Arbetsklausulerna ska användas under förutsättning att de anses proportionerliga i förhållande till syftet med bestämmelserna. Arbetsklausulerna kan användas utan att det utgör ett hinder för den fria rörligheten för tjänster så länge villkoren hämtas ur regelverk (lag, kollektivavtal eller skiljedom).

En ratifikation innebär en ett begränsat mervärde; det utvidgar inte det befintliga utrymmet att ställa arbetsrättsliga villkor i offentliga upphandlingar. Utredningen föreslår därför att ett arbete bör initieras i ILO-kommittén för diskussion om ratificering och närmare samarbete.

Vad gäller sociala hänsyn har utredningen kommit fram till att det är möjligt att använda särskilda kontraktsvillkor under förutsättning att de utformas så att de är förenliga med principerna om proportionalitet, likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet och ömsesidighet. Konventionen kan genomföras med respekt för svensk arbetsmarknadsmodell. Det måste också troligtvis införas regler som säkerställer att arbete utfört i Sverige omfattas av arbetsskadeförsäkring.

Förvaltningens synpunkter och bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Det är till fördel för staden och leverantörerna att de som staden sluter avtal med tillförsäkras goda arbetsvillkor. Konkurrensverket slog 2010 fast att Lagen om offentlig upphandling (LOU) inte tillåter att i samband med offentlig upphandling begära att en leverantör är bunden av eller tecknar ett kollektivavtal. LOU i sin nuvarande form måste följas och krav på kollektivavtal/kollektivavtalsliknande villkor kan därför inte ställas enbart i och med en ratificering. Sociala hänsyn i

upphandlingar måste vidare beakta principerna om likabehandling, ickediskriminering, proportionalitet, öppenhet och transparens.

Då det befintliga utrymmet att ställa arbetsrättsliga villkor enligt utredningen inte utvidgas med en ratificering ställer sig förvaltningen positiv till utredningens bedömning att ett arbete bör initieras i ILO-kommittén för diskussion om ratificering och närmare samarbete.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Bilagor

1. Remissunderlaget finns att läsa på <https://insynsverige.se/stockholm-hagerstenliljeholmen> under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, sammanträde 22 september 2016.